

Frei Tamás - Henry Ford igazsága

2013 február 03. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

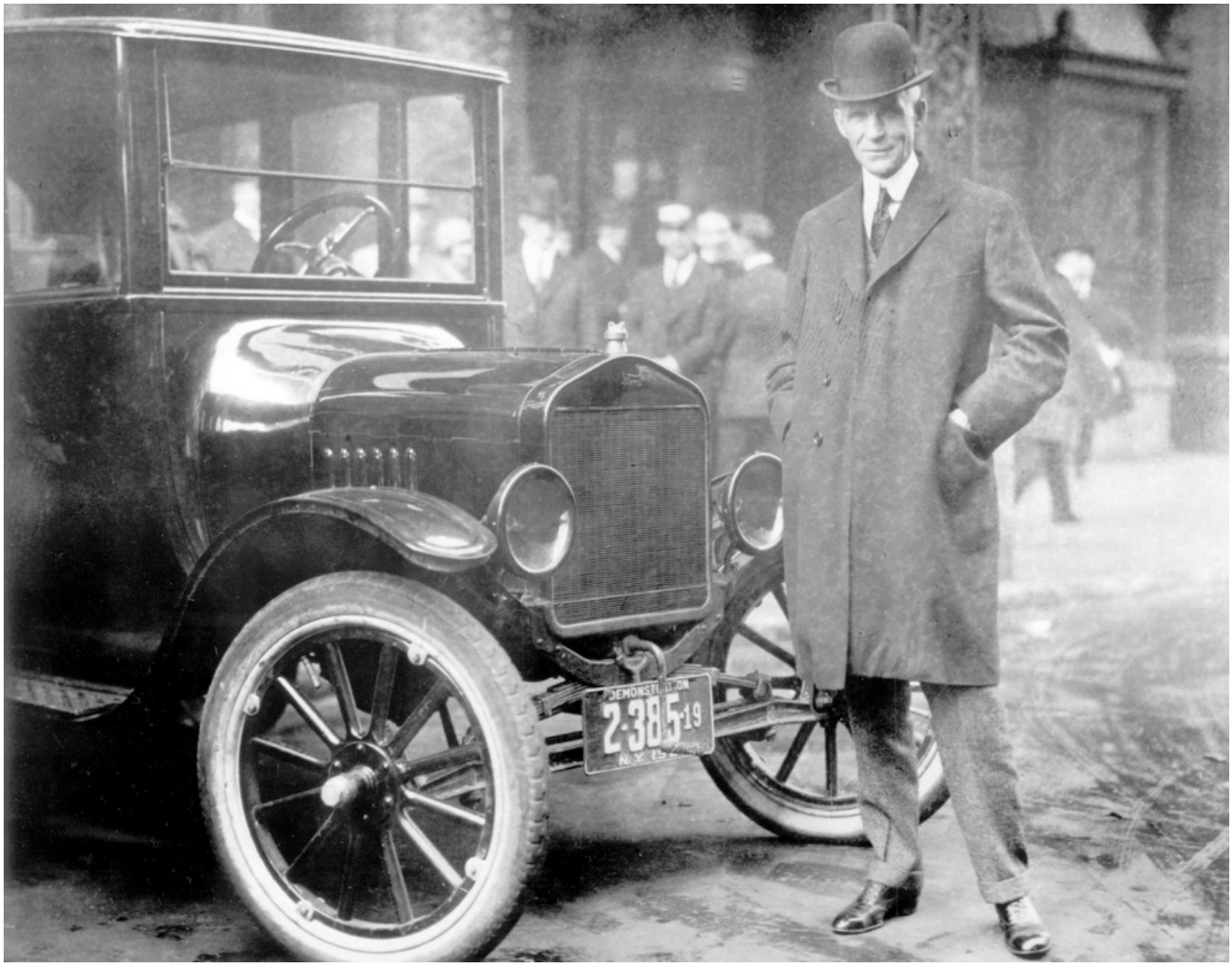
Mérték

A történetet már lehet, hogy hallották. Most mégis elmesélném újra, hogy utána érthet?k legyenek a Magyarország kapcsán adódó következtetések.

1914-ben azt találta mondani Henry Ford (nem sokkal az után, hogy gyártani kezdte a világ els? futószalagon

összeszerelt tömegautóját, a T-modellt), hogy öt dollárra emeli a munkások óradíját. Ez még mai árfolyamon számolva sem rossz fizetés (1100 forint), de akkor, majdnem száz évvel ezel?tt, egyik napról a másikra a középosztályba emelte a Ford autógyár alkalmazottait.

A legendás Henry Ford mindezt a „társadalmi igazságossággal” és a kapitalista „ésszer?séggel” indokolta. Egyszer?en azt feltételezte, hogy ha jól megfizeti a munkásait, akkor azok nem kizsákmányolt „melósok” lesznek, hanem fogyasztókká válnak. El?bb-utóbb megveszik nemcsak a saját maguk által összeszerelt Ford gépkocsit, hanem vásárolnak és fogyasztanak máshol is, pénzt pumpálnak más vállalkozók zsebébe, akik így és ebb?l (ez lenne legalábbis az elvárható) a saját munkásaikat is jobban megfizetik majd. És így tovább.

A vége, és ez már történelem, a „detroiti alku” lett 1950-ben, amikor a General Motors kiegyezett az akkor már elképeszt?en er?s Egyesült Autómunkások Szakszervezetével.

Pontosabban nem is, a vége nem ez lett. A vége a második világháború utáni, egészen 1973-ig, az olajválságig tartó amerikai álom megvalósulása lett, a jóléti középosztály varázslata. Utána viszont Amerika, mondják most egyre többen, eltévedt. 1973 el?tt ugyanis az amerikaiak átlagbére nagyjából azonos ütemben növekedett a teljesítményük színvonalával, csúnya szakszóval, a termelékenységükkel. Az egy munkaóra alatt el?állított értékkel.

1973 után viszont ez a két mutató elszakadt egymástól. 1973 és 2011 között az amerikai munkások és alkalmazottak termelékenysége 80 százalékkal n?tt, a fizetésük viszont csak 4 százalékkal. Ha ehhez hozzáadjuk a béren kívüli juttatásokat, akkor is legfeljebb csak 15 százalékkal. 80 százalék kontra 15.

Ezért érzik úgy tízmilliók Amerikában, hogy egyre nagyobb a szakadék szegény és gazdag között, egyre jobban kizsákmányolják ?ket, miközben nekik egyre többet és jobban kell dolgozniuk. Ráadásul a cégek és tulajdonosaik profitja a kérdéses id?szakban, tehát 1973 és 2011 között, 100 százalékkal n?tt. Felborult a társadalmi

igazságosság.

Visszakanyarodva Henry Fordhoz, ? azt mondta, hogy egy ország csak akkor lehet sikeres, ha a lakosai úgy érzik, hogy stabil a munkahelyük, kiszámítható a jövedelmük és megbecsülés lengi körbe ?ket, értsd, tisztességes bért kapnak.

Manapság egyre többen érzik úgy, hogy például Németország jelenlegi sikere mögött épp az áll, hogy ott ezt a két mutatót, a bérek és a teljesítmény növekedését tudatosan nem hagyják elszakadni egymástól.

No de mi a helyzet Magyarországgal? 1990-t?l számolva az elmúlt 22 évben a magyar alkalmazottak termelékenysége 80 százalékkal n?tt. Könny? ezt kiszámolni, mert 1990-hez viszonyítva 30 százalékos GDP-növekedést 25 százalékkal kevesebb foglalkoztatott állít el?. A reálkeresetek viszont csak 23 százalékkal n?ttek az elmúlt két évtizedben. Vagyis a kisemmizettségérzés nálunk is csak folyton n?, mint Amerikában. Nyílik az olló, évr?l évre…

Kapcsolódó anyagok:

- Milliárdos veszteség a Fordnál
- EU: 4,5 millióval több munkanélküli lehet

Frei Tamás - metropol

Ajánló